

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP VIỆT NAM - HUNGARY TRONG ĐIỀU KIỆN CHUYỂN ĐỔI SỐ HIỆN NAY

Trần Thanh Hà

Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học công nghiệp Việt - Hung

Tóm tắt: Bài báo nghiên cứu các giải pháp chiến lược nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy học phần Kinh tế chính trị Mác - Lênin tại Trường Đại học Công nghiệp Việt Nam - Hungary. Trong bối cảnh chuyển đổi số và Cách mạng Công nghiệp 4.0, chất lượng giảng dạy được xác định thông qua khả năng cập nhật lý luận về kinh tế số, đổi mới phương pháp sư phạm theo hướng tích cực, và phát triển năng lực số cho giảng viên. Nghiên cứu đề xuất bốn nhóm giải pháp đồng bộ đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao.

Từ khóa: Chất lượng giảng dạy; Kinh tế chính trị; Chuyển đổi số; Năng lực số; Trường Đại học Công nghiệp Việt Nam - Hungary.

IMPROVING THE QUALITY OF TEACHING POLITICAL ECONOMY AT THE VIETNAM-HUNGARY UNIVERSITY OF INDUSTRY IN THE CURRENT DIGITAL TRANSFORMATION CONTEXT

Tran Thanh Ha

Department of Political Theory, Viet- Hung Industrial University

Abstract: This paper examines strategic solutions to improve the quality of teaching the subject of Marxist-Leninist Political Economy at the Vietnam-Hungary University of Industry. In the context of digital transformation and the 4.0 Industrial Revolution, teaching quality is determined by the ability to update digital economic theory, innovate pedagogical methods in a positive direction, and develop digital capacity for lecturers. The study proposes four groups of synchronous solutions to meet the requirements of training high-quality human resources.

Keywords: Teaching quality; Political economy; Digital transformation; Digital capacity; Vietnam-Hungary University of Industry.

Nhận bài: 17/08/2025

Phản biện: 14/09/2025

Duyệt đăng: 18/09/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Thế kỷ XXI, với sự trỗi dậy mạnh mẽ của Cách mạng Công nghiệp 4.0 và xu thế chuyển đổi số toàn diện, đã đặt ra yêu cầu chiến lược về đổi mới giáo dục đại học tại Việt Nam. Trường Đại học Công nghiệp Việt Nam - Hungary (VIU) cần nâng cao chất lượng đào tạo để cung cấp nguồn nhân lực thích ứng với môi trường làm việc số. Trong đó, học phần Kinh tế chính trị Mác - Lênin giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc trang bị nền tảng tri thức và tư duy phê phán cho sinh viên. Thách thức lớn nhất hiện nay là làm thế nào để biến những lý luận trừu tượng trở nên sinh động, gắn kết với thực tiễn kinh tế số đang diễn ra, đáp ứng yêu cầu về tính hiện đại và tính ứng dụng của sinh viên. Mục tiêu của bài báo là phân tích vai trò và thực trạng giảng dạy môn học tại VIU, đồng thời đề xuất bốn nhóm giải pháp chiến lược đồng bộ, nhằm nâng cao chất lượng toàn diện của học phần, góp phần thực hiện thành công chủ trương chuyển đổi số của Nhà trường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của việc nâng cao chất lượng giảng dạy Kinh tế chính trị trong kỷ nguyên số

Việc nâng cao chất lượng giảng dạy môn Kinh tế chính trị Mác - Lênin tại VIU trong bối cảnh chuyển đổi số mang ý nghĩa kép, vừa là nhiệm vụ chiến lược của giáo dục lý luận chính trị, vừa là yêu cầu khách quan của nền kinh tế số.

Thứ nhất, môn học trang bị phương pháp luận khoa học để phân tích các hiện tượng kinh tế phức tạp. Trong kỷ nguyên số, các khái niệm truyền thống như giá trị, lao động, tư bản, lợi nhuận đang được biểu hiện dưới những hình thái mới, đòi hỏi một tư duy phân tích sâu sắc. Chẳng hạn, sự trỗi dậy của nền kinh tế nền tảng (Platform Economy) và vai trò của dữ liệu (Data) như một yếu tố sản xuất mới đã làm thay đổi bản chất của quan hệ sản xuất và phân phối. Theo quan điểm nghiên cứu về cấu trúc lại lực lượng sản xuất và chuyển đổi quan hệ sản xuất trong kỷ nguyên số, nhiều học giả đã nhấn mạnh sự cần thiết phải công nhận dữ liệu như một yếu tố sản xuất chiến lược, đặt ngang hàng

với các yếu tố truyền thống. Việc nâng cao chất lượng giảng dạy sẽ giúp sinh viên VIU, sau này là các kỹ sư và nhà quản lý công nghiệp, không chỉ nắm được công nghệ mà còn hiểu được bản chất kinh tế - chính trị của công nghệ đó.

Thứ hai, chuyển đổi số mở ra cơ hội vàng để cá nhân hóa và hiện đại hóa quá trình học tập. Thay vì phương pháp truyền thụ một chiều, công nghệ số cho phép áp dụng các mô hình học tập linh hoạt và hiệu quả hơn. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng việc thúc đẩy chuyển đổi số trong đào tạo lý luận chính trị giúp xây dựng nội dung học tập và cơ sở dữ liệu số (audio, video, băng hình) trên các nền tảng trực tuyến, tạo điều kiện cho học viên học từ xa, trực tuyến và kết quả được đánh giá khách quan bằng công cụ số hóa. Điều này đặc biệt phù hợp với sinh viên VIU, những người có khả năng tự học và thích nghi nhanh với công nghệ. Giảng viên có thể sử dụng các công cụ mô phỏng để trực quan hóa sự vận động của các quy luật kinh tế, biến lý thuyết thành những hình ảnh, đồ thị sinh động, tăng tính hấp dẫn và khả năng ghi nhớ.

Thứ ba, việc đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực, sử dụng công nghệ số, sẽ giúp phát triển tư duy phản biện và kỹ năng giải quyết vấn đề cho sinh viên. Sinh viên không chỉ học thuộc lòng các định nghĩa mà còn học cách vận dụng lý luận để phân tích các chính sách kinh tế vĩ mô, các vấn đề thời sự như chiến tranh thương mại, chuỗi cung ứng toàn cầu hay rủi ro lạm phát. Sự kết hợp giữa lý luận và công nghệ tạo ra một môi trường học tập chủ động, nơi sinh viên được khuyến khích đặt câu hỏi, tranh luận và sử dụng các công cụ số để tìm kiếm, tổng hợp và phân tích thông tin một cách có chọn lọc.

2.2. Thực trạng giảng dạy môn Kinh tế chính trị tại Trường Đại học Công nghiệp Việt Nam - Hungary trong điều kiện chuyển đổi số

Trong những năm gần đây, Trường Đại học Công nghiệp Việt Nam - Hungary đã có nhiều nỗ lực đáng kể trong việc hiện đại hóa cơ sở vật chất, đầu tư hệ thống LMS, phòng học thông minh, tạo điều kiện thuận lợi cho việc ứng dụng công nghệ số vào giảng dạy. Đội ngũ giảng viên Kinh tế chính trị tại VIU có trình độ chuyên môn tốt, tâm huyết với nghề, và đã đạt được những kết quả bước đầu trong việc tích hợp công nghệ. Tuy

nhien, quá trình chuyển đổi số vẫn đang trong giai đoạn đầu và còn bộc lộ một số tồn tại, hạn chế cần khắc phục. Về nội dung và tính cập nhật: Mặc dù khung chương trình đã được chuẩn hóa, nhưng tốc độ cập nhật các ví dụ, tình huống thực tiễn liên quan đến kinh tế số còn chậm. Các nội dung về tư bản số, kinh tế nền tảng, tiền tệ số chưa được lồng ghép đủ sâu và có hệ thống. Việc sử dụng giáo trình truyền thống, ít tích hợp các tài liệu đa phương tiện, khiến sinh viên khối kỹ thuật cảm thấy môn học thiếu sự kết nối với ngành nghề và bối cảnh hiện đại. Về phương pháp giảng dạy: Phương pháp truyền thống (thuyết trình, đọc-chép) vẫn chiếm tỉ lệ đáng kể. Mặc dù đã có sự ứng dụng Powerpoint hay các công cụ trình chiếu, nhưng phần lớn mới dừng lại ở mức số hóa công cụ chứ chưa đạt đến mức đổi mới phương pháp sư phạm số. Thêm vào đó, việc đổi mới dạy học môn học này cần phải đi theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học, điều mà phương pháp truyền thống khó lòng đáp ứng được. Về năng lực số của giảng viên: Tuy có ý thức học hỏi, năng lực số của đội ngũ giảng viên chưa đồng đều. Một bộ phận đã thành thạo việc thiết kế bài giảng E-learning, sử dụng các công cụ tương tác như Kahoot, Mentimeter, nhưng một bộ phận khác vẫn còn gặp khó khăn trong việc khai thác tối đa các công nghệ phức tạp hơn (như mô phỏng, phòng thí nghiệm ảo) và đặc biệt là kỹ năng quản lý dữ liệu học tập trên LMS để phân tích và điều chỉnh quá trình dạy. Về học liệu và quản lý chất lượng: Số lượng học liệu số (video bài giảng, podcast, Infographics) chuyên biệt, chất lượng cao dành cho môn Kinh tế chính trị còn hạn chế. Các nghiên cứu đã cảnh báo rằng việc ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong giảng dạy lý luận chính trị (LLCT) cần đảm bảo tính Đảng, tính cách mạng, khoa học và phải đứng trên lập trường, quan điểm mácxít để lựa chọn tài liệu. Thiếu một khung đo lường và kiểm soát chất lượng học liệu số nghiêm ngặt có thể dẫn đến việc sử dụng các nguồn thông tin không chính xác hoặc thiếu định hướng chính trị, ảnh hưởng đến chất lượng đầu ra của sinh viên. Tóm lại, thực trạng cho thấy VIU cần có một chiến lược chuyển đổi số toàn diện hơn, tập trung vào con người và chất lượng học liệu, thay vì chỉ dừng lại ở đầu tư cơ sở hạ tầng.

2.3. Giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy

Để nâng cao chất lượng giảng dạy môn Kinh tế chính trị tại VIU, cần triển khai đồng bộ bốn nhóm giải pháp chiến lược, tập trung vào nhân tố con người và công nghệ.

2.3.1. Hiện đại hóa nội dung và tích hợp kiến thức liên ngành

Chất lượng giảng dạy bắt nguồn từ nội dung. Việc cập nhật nội dung cần tập trung vào việc làm sáng tỏ các quy luật kinh tế chính trị trong bối cảnh nền kinh tế số. Cụ thể: Cập nhật lý luận Kinh tế số: Tái cấu trúc một số chuyên đề để lồng ghép các vấn đề cốt lõi của kinh tế số như: Cơ chế hình thành giá trị và giá cả trong chuỗi giá trị số, Bản chất của tư bản số, Vai trò của Dữ liệu lớn (Big Data) và AI như là yếu tố sản xuất, và mâu thuẫn cơ bản của chủ nghĩa tư bản hiện đại trong quan hệ giữa sở hữu dữ liệu và phân phối thu nhập. Ví dụ, khi giảng về Giá trị thặng dư, cần phân tích mô hình kinh tế của các tập đoàn công nghệ (như Google, Facebook) để làm rõ hình thái mới của lợi nhuận siêu ngạch. Tăng tính liên ngành (Cross-disciplinary): Môn học cần được liên kết chặt chẽ với các chuyên ngành kỹ thuật của sinh viên VIU (ví dụ: Công nghệ thông tin, Tự động hóa). Khi giảng về Lực lượng sản xuất, cần phân tích chi tiết về tác động của robot, tự động hóa và in 3D đến năng suất lao động và cơ cấu lao động. Khi giảng về Phân phối, cần phân tích các mô hình phân phối dựa trên blockchain hoặc kinh tế chia sẻ (Sharing Economy). Sử dụng tình huống thực tiễn số hóa (Digital Case Studies): Xây dựng ngân hàng các tình huống thực tiễn là các câu chuyện thành công, thất bại của doanh nghiệp Việt Nam trong chuyển đổi số để sinh viên phân tích bằng lăng kính Kinh tế chính trị. Điều này giúp sinh viên VIU thấy được mối liên hệ giữa lý luận và thực tiễn một cách rõ ràng.

2.3.2. Đổi mới triệt để phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực và tương tác số

Phương pháp giảng dạy là cầu nối đưa lý luận đến sinh viên. Cần chuyển từ giảng dạy tập trung vào giảng viên sang lấy người học làm trung tâm và tận dụng tối đa công cụ số. Áp dụng mô hình Flipped Classroom và Blended Learning: Khuyến khích sinh viên tự nghiên cứu lý thuyết qua học liệu số (video, E-learning) trước khi lên lớp. Thời

gian trên lớp dành cho thảo luận chuyên sâu, giải quyết vấn đề (Problem-Based Learning) và tư duy phản biện về các vấn đề kinh tế thời sự. Tăng cường Gamification và Mô phỏng: Sử dụng các công cụ Gamification (trò chơi hóa) như Kahoot, Quizizz để củng cố kiến thức, tạo hứng thú. Quan trọng hơn, cần phát triển các Mô phỏng số (Digital Simulation) đơn giản (ví dụ: mô phỏng sự vận động của cung cầu, tác động của chính sách tiền tệ) để sinh viên trực tiếp can thiệp và quan sát kết quả. Thúc đẩy tương tác đa chiều: Sử dụng các diễn đàn trực tuyến (Forum) trên LMS hoặc các nền tảng mạng xã hội học tập để tổ chức các cuộc tranh luận mở về các vấn đề kinh tế - xã hội (ví dụ: “Tư bản có bị thay thế bởi AI không?”). Điều này giúp tăng cường khả năng tự học và tương tác giữa sinh viên với sinh viên. Việc đổi mới phương pháp giảng dạy phải đảm bảo tính tích cực, khắc phục hạn chế của phương pháp truyền thống bằng cách kết hợp nhuần nhuyễn với các phương tiện kỹ thuật hiện đại.

2.3.3. Nâng cao năng lực số và kỹ năng sư phạm số cho đội ngũ giảng viên

Giảng viên là nhân tố quyết định thành công của chuyển đổi số. Cần có chiến lược cụ thể để nâng cao năng lực số toàn diện cho đội ngũ, từ kiến thức đến kỹ năng thực hành. Đào tạo kỹ năng thiết kế và sản xuất học liệu số: Tổ chức các khóa đào tạo chuyên sâu về kỹ năng sử dụng các phần mềm thiết kế đồ họa (Infographics, Canva), biên tập video, và xây dựng bài giảng E-learning chuẩn quốc tế. Đặc biệt, cần tập huấn cho giảng viên kỹ năng tích hợp trí tuệ nhân tạo (AI) vào quá trình soạn giảng và đánh giá. Phát triển năng lực quản lý và phân tích dữ liệu học tập: Giảng viên cần được đào tạo để sử dụng các tính năng nâng cao của LMS, bao gồm thu thập, phân tích dữ liệu về hành vi học tập của sinh viên (thời gian truy cập, kết quả kiểm tra, mức độ tham gia thảo luận) để từ đó điều chỉnh nội dung và phương pháp giảng dạy một cách khoa học. Việc nâng cao năng lực số cho giảng viên lý luận chính trị là yêu cầu cấp thiết. Khuyến khích hợp tác và nghiên cứu khoa học số: Khuyến khích giảng viên Kinh tế chính trị tham gia các đề tài nghiên cứu về ảnh hưởng của Cách mạng công nghiệp 4.0 lên các quy luật kinh tế, hoặc các đề tài về thiết kế mô hình lớp học số

hiệu quả. Nhà trường cần có chính sách ưu tiên, thưởng cho các sản phẩm nghiên cứu được ứng dụng trực tiếp vào giảng dạy.

2.3.4. Xây dựng và quản lý hệ sinh thái học liệu số chất lượng cao

Hệ sinh thái học liệu số là tài nguyên cốt lõi trong môi trường học tập số. Cần có sự đầu tư bài bản và kiểm soát chất lượng chặt chẽ. Xây dựng kho học liệu đa phương tiện tập trung: Thiết lập một kho lưu trữ học liệu số riêng biệt cho môn Kinh tế chính trị trên nền tảng Cloud hoặc LMS của VIU, bao gồm video bài giảng ngắn, tài liệu tham khảo được số hóa, các mô hình đồ họa động, và ngân hàng tình huống thực tiễn cập nhật. Kho học liệu này phải được thiết kế dễ dàng truy cập và sử dụng trên nhiều thiết bị (máy tính, điện thoại di động). Thành lập Hội đồng Thẩm định Học liệu Số: Để đảm bảo tính chính xác và định hướng chính trị của học liệu, cần thành lập một hội đồng chuyên môn chịu trách nhiệm kiểm duyệt nội dung, thẩm mỹ và tính sư phạm của tất cả học liệu số trước khi đưa vào sử dụng. Thiết lập Khung đo lường chất lượng học liệu: Áp dụng các tiêu chí định lượng và định

tính để đánh giá hiệu quả của học liệu số. Khung này cần tham khảo kinh nghiệm quốc tế về việc cải thiện công tác đo lường dữ liệu trong xây dựng chính sách kinh tế, từ đó xây dựng các tiêu chí đánh giá về sự tương tác, mức độ hiểu bài của sinh viên thông qua học liệu số. Đầu tư vào hạ tầng kết nối: Đảm bảo hệ thống mạng và băng thông tại VIU đủ mạnh để hỗ trợ việc truyền tải các học liệu đa phương tiện dung lượng lớn và các buổi học trực tuyến đồng thời.

III. KẾT LUẬN

Nâng cao chất lượng giảng dạy môn Kinh tế chính trị Mác - Lênin tại VIU trong điều kiện chuyển đổi số là yêu cầu chiến lược, thúc đẩy chuyển đổi văn hóa sư phạm toàn diện. Để khắc phục hạn chế hiện hữu, bốn nhóm giải pháp cốt lõi được đề xuất: Hiện đại hóa nội dung (tích hợp kinh tế số), đổi mới phương pháp (tích cực hóa, tương tác số), nâng cao năng lực số cho giảng viên, và quản lý hệ sinh thái học liệu số. Việc triển khai thành công sẽ giúp môn học trở nên hấp dẫn, cung cấp nền tảng tư duy vững chắc, sẵn sàng đào tạo nhân lực đóng góp vào sự phát triển bền vững của nền kinh tế số Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (2025). *Thúc đẩy chuyển đổi số trong đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị*. Tạp chí Lý luận chính trị, Số 566.
- [2] Trường Chính trị Thái Nguyên (2023). *Một số yêu cầu sư phạm trong ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy lý luận chính trị ở các trường chính trị tỉnh*. Tạp chí Khoa học.
- [3] Nguyễn Thị Thanh Tâm (2024). *Nâng cao năng lực số cho giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học trong bối cảnh hiện nay*. Tạp chí Lý luận chính trị, Số 562.
- [4] Hoàng Thị Bằng (2017). *Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị trong các trường đại học*. Tạp chí Cộng sản, Số 47728.
- [5] Viện Chính trị và Quan hệ quốc tế (2025). *Cấu trúc lại lực lượng sản xuất và chuyển đổi quan hệ sản xuất trong kỷ nguyên số: Tiếp cận lý luận Mác-xít và hàm ý chính sách (kỳ II)*. Tạp chí Cộng sản.
- [6] Nguyễn Trúc Lê (2025). *Cải thiện công tác đo lường dữ liệu trong xây dựng chính sách kinh tế*. Báo Nhân Dân, ngày 02/10/2025.